

**MEDZINÁRODNÁ SPOLOČNOSŤ VÝCHOVNÝCH KOMUNÍT
NÁRODNÁ SEKCIA V SLOVENSKEJ REPUBLIKE**

**FÉDÉRATION INTERNATIONALE DES COMMUNAUTÉS EDUCATIVES
SECTION NATIONALE EN RÉPUBLIQUE SLOVAQUE**

ZBORNÍK 2000 - 2001

Prednášky zo seminára:

**Vybrané problémy sexuálnej výchovy detí a mládeže
v inštitucionálnej starostlivosti**

Kresťanská výchova a duchovné vedenie v DeD

*Vytlačené s podporou Ministerstva práce, sociálnych vecí
a rodiny SR*

KATHLEEN VAN ANTWERP

„Nemohol som dnes prísť do školy...
moja mama je vo väzení a nemal som ako prísť“

Zbierka príbehov. Vydal: Quiet Thunder Publishing USA 1998, 85 s., ISBN:0-9659143-9-9,

Kathleen Van Antwerp je americká učiteľka, odborníčka na detské správanie, ktorá viac než desať rokov učila v štátnej škole deti rôznym spôsobom emocionálne narušené, mladistvých delikventov, zneužívané a zanedbávané deti a tiež asistovala pri výchove problémových detí v pestúnskej starostlivosti. Vo svojej práci s týmito rizikovými deťmi často používala metódu rozprávania a písania príbehov. Knižička predstavuje vlastne súbor životných príbehov, ktoré písali deti o sebe a svojich blízkych a o spoločnej práci s učiteľkou v škole. Osobné vyznania detí nám dovoľujú nahliadnúť do ich sveta a umožňujú nám vidieť ich v inom svetle. Opisované príbehy sú tragické, vzrušujúce, znepokojujúce i plné nádeje. Autorka vkladá do príbehov aj svoj osobný prístup, akýsi model či návod ako je možné vychádzať s takýmito deťmi, ktorý je založený na hlbokom poznaní detského vývinu, súcite a ľudskom porozumení. Prezentované príbehy sú hlboko inšpirujúce a podnetné hádam pre všetkých ľudí, ktorí pracujú s deťmi a mládežou.

Z tejto publikácie sme so súhlasom autorky vybrali a preložili jeden z príbehov, opisujúci úsek zložitého života dospievajúceho dievčaťa.

Kathleen Van Antwerp: Motel Jedenásť

Jesikine mihalnice boli vytočené ako mihalnice nejakej modelky na stránke časopisu. Čierna horná linka okolo tajomných očí kreslila dramatické krivky. Boli to nádherné oči Kleopatry. Jesika, jedenásťročná, s očami dospelých.

Milovala školu, rozosmievala ju, lebo jej dovoľovala byť jedenásťročnou. Chodila do školy takmer každý deň, kráčajúc ulicami, ktoré boli drsné a plné ľudí. V niektorých dňoch Jesiku tieto drsné ulice a drsné davy pohltili. Vtedy bola naša trieda akási prázdnejšia. V škole sedela Jesika pri stole so štyrmi ďalšími žiakmi. Bola medzi nimi najmladšia, ale jej príhody a jej oči upútavali pozornosť každého.

Písanie bolo Jesikiným obľúbeným predmetom. Svoje slová chcela dať na papier. Pri písaní príbehov sa rozžiarili Kleopatrine oči. Ostatní žiaci v triede tiež obľubovali jej príbehy, ktoré boli ako rozhlasové hry – všetci sa zhromažďovali a počúvali. Jedného dňa Jesika neprišla. Bolo to akoby niekto odstránil číselník a my sme sa nemohli dovolať. Po niekoľkých dňoch som začala telefonovať k Jesike a zdalo sa, že nik nevie, kde je. Jedenásťročná, a nikto nič nevedel? Nik sa nezaujímal? Mňa to zaujímalo a pokúšala som sa ju nájsť. Neskôr jedného dňa sa mi ozvala. Chcela sa vrátiť, sedieť za okrúhlym stolom a písať príbehy. Aj tak urobila. Jej oči však boli iné. Nebola nalíčená a ticho bolo všetko, čo bolo počuť. Napísala zopár príbehov, ale nepodelila sa o žiaden. Nakoniec jedného dňa nechala po vyučovaní na lavici tento príbeh:

„Keď mala jedenásť, začala sa flákať s nesprávnou partiou. Raz išla so svojimi kamarátmi na párty. A jej takzvaní kamaráti ju nechali samu v hotelovej izbe. Mysleli, že tam bude sama v bezpečí. Keď sa po ňu vrátili, bolo už príliš neskoro. Bola znásilnená.“

A teraz žije s hanbou svojej minulosti. Po tom, čo sa stalo, prestala sa schádzať s tou partiou. Zmenila spôsob života a odmieta chodiť na párty. Teraz žije zahambená svoj úbohý život. Snaží sa tváriť, akoby sa nič nestalo, ale hlboko vnútri ju to bolí.“

Potom, ako zanechala tento príbeh, sa Jesika neukázala v škole niekoľko dní. Telefonovala som s ňou každý deň a rozprávala som jej sa o tom príbehu. Trvalo to skoro dva týždne, kým som počula jej hlas.

Mala jedenásť rokov, bola znásilnená štyrmi mužmi a ponechaná sama v motelovej izbe. Hanbila sa, a preto prestala chodiť do školy, prestala rozprávať príbehy a prestala si líčiť oči. Príbeh, ktorý nechala na lavici, bol napísaný v tretej osobe. Jedenásťročná dievčina už nikdy nebude pozeráť tými istými očami. A my už nikdy neuvidíme tú krásu, ktorá kedysi tancovala v jej očiach.

Dosiahla som, že sa Jesika vrátila do školy a začali sme pomalý proces seba-nachádzania. Tento proces začal každodennými asi 15-minútovými návštevami školského poradcu ráno, keď Jesika prišla do školy. Potom po príchode do triedy dostala čas 10 minút na písanie svojho denníka. Toto písanie predstavovalo tichú formu expresie. Neboli to príbehy, ktoré by Jesika potrebovala zdieľať. Vedela, že ich budem čítať, len ak ma o to požiada. Väčšinou sa tak stalo a bola to pre ňu dôležitá forma komunikácie.

Ďalším krokom pre Jesiku bolo poradenstvo pre obeť znásilnenia. Forma jej príbehov v tretej osobe a snaha hodiť minulosť za hlavu mi robili starosti. Preto sme kontaktovali lokálne krízové centrum pre znásilnených adolescentov a dohodli sme si niekoľko stretnutí. Poradkyňa prišla za Jesikou do školy, lebo tu sa cítila bezpečne.

Najťažším pre našu jedenásťročnú dievčinku bolo ísť na políciu a rozhodnúť sa podať oznámenie a žalobu. Úzko sme spolupracovali s tímom profesionálov i Jesikinou rodinou, aby sme zvládli tento krok. Pracovali sme spoločne - poradca, učiteľ a dieťa, bok po boku, ďalších osem mesiacov. Keď prišlo leto, Jesika sa presťahovala do iného štátu. Dúfam, že bude naďalej nachádzať silu v písaní a dúfam, že je oči sa raz znova roztancujú.

Z angličtiny preložila: J. Svetlíková